

Залежно від того, яке колективне трудове право входить до змісту колективних трудових правовідносин, можна виділити наступні їхні види: з участі працівників, їх представників в управлінні підприємством, установою, організацією; з ведення колективних переговорів з укладення колективних угод і колективних договорів; із діяльності професійних спілок, їх об'єднань щодо представництва і захисту прав та інтересів працівників; із діяльності організацій роботодавців, їх об'єднань щодо представництва і захисту прав та інтересів роботодавців; з вирішення колективних трудових спорів (конфліктів).

Залежно від рівня, на якому виникають і функціонують колективні трудові правовідносини, можна виділити наступні види зазначених правовідносин: такі, що виникають і функціонують на національному, галузевому, територіальному та локальному рівнях.

У сучасній літературі існують й інші підходи до сутності колективних трудових правовідносин. На думку В. М. Лебедева, між суб'єктами колективного трудового права виникає єдине колективне трудове правовідношення, яке є складним. Воно складається із низки пов'язаних і взаємно обумовлених правовідносин елементарного виду. Але це не самостійні правовідносини, а елементи єдиного складного правовідношення. У змісті колективного трудового правовідношення вчений вважає доцільним виділяти наступні його елементи: організаційний, матеріальний, майновий, економічний, інформаційний, охорони життя і здоров'я учасників праці (Трудовое право: учебник /под ред. В. М. Лебедева. — М.: Норма: ИНФРА-М, 2011. — С. 85). Такий підхід ґрунтується на розумінні колективного трудового правовідношення як єдиного, а не «розщепленого» правовідношення.

СИРОТА І. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення,
кандидат юридичних наук, професор, заслужений юрист України

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНУ ДОПОМОГУ

Масштабний реформаційний процес пенсійної системи забезпечується великою кількістю законодавчих актів. Більше двадцяти законів регулює пенсійні правовідносини. Вони постійно змінюються, доповнюються новими нормами. Важливі зміни були внесені 1 липня 2013 року. Прийнято, розроблений Урядом, Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо призначення та індексації пенсій»

від 14 травня 2013 року. Цим нормативно-правовим актом внесені зміни у законодавчі акти «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам».

Новим Законом України врегульовано низку питань пенсійного забезпечення: удосконалено механізм перерахунку пенсій, забезпечено рівні умови індексації пенсії, переглянуто умови обліку страхового стажу для жінок та безробітних.

Важливе місце у системі пенсійного забезпечення займають питання удосконалення законодавства про пенсійне забезпечення військовослужбовців. Нині понад 600 тис. військових отримують пенсії (Соціальний захист. — 2014. — № 2).

Кабінет Міністрів України підтримав ініціативу Міністерства соціальної політики України, своєю постановою передбачив, всім ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань, збільшити, порівняно з минулим роком, розміри разової грошової допомоги до 5 травня 2014 року. Наприклад, цього року інваліди війни першої групи отримають разову грошову допомогу у розмірі 2575 грн., що на 160 грн. більше ніж у 2013 році. Інваліди війни другої групи одержать по 2250 грн., третьої — 2020 грн.

Розмір цієї виплати, яка здійснюється усім ветеранам війни та жертвам нацистських переслідувань, у середньому зріс на 7 %, що передбачено в постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання виплати у 2014 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про жертви нацистських переслідувань».

Нині в Україні налічується 1 мільйон 600 тисяч осіб, для яких встановлено відповідні виплати. Зокрема 170 тисяч інвалідів війни, 207 тисяч учасників бойових дій, 900 тис. учасників війни, а також 281,3 тис. членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни.

У державному бюджеті на 2014 рік передбачено кошти для цих виплат у сумі 819 млн. гривень (Урядовий кур'єр. — 2014. — № 75).

Прийнята постанова Кабінету Міністрів про грошову виплату сім'ям загиблих учасників масових акцій протесту, які відбулися у період з 21 листопада по 21 лютого 2014 року, яка стосується 104 сім'ї постраждалих (Урядовий кур'єр. — 2014. — № 77).

Внесені зміни до законодавства про спеціальні пенсії, які нараховуватимуться з 1 травня 2014 року.

Досі пенсії, призначені за спеціальними законами (прокурорам, суддям, народним депутатам, державним службовцям), нараховували у розмірі 80 % від суми місячної заробітної плати (заробітку), з якої сплачувався єдиний соціальний внесок. З метою встановлення

соціальної справедливості, ухвалений парламентом 27 березня закон передбачає, зокрема, зменшення розмірів пенсії, призначених за спеціальними законами та встановлення їх на рівні 70 % від суми місячної заробітної плати (заробітку), з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Реалізація цієї норми стосуватиметься 3328 осіб, що уможливить скорочення видатків державного бюджету України на виплату пенсії до кінця 2014 року на суму близько 10,7 мільйона гривень (Урядовий кур'єр. — 2014. — № 59).

Ці зміни стосуються тих пенсіонерів, яким пенсія буде призначена, а тих, хто вже пенсії отримує, зміни не стосуються. Новий антикризовий закон не зменшив пенсії тим категоріям осіб, які будуть виходити на пенсію за Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Необмежені пенсії також пенсіонерам, які працюють.

Кабінет Міністрів України переглянув також розмір допомоги при народженні дитини, однак держава не відміняє цих виплат. Незалежно від кількості дітей, на кожного з них, починаючи з липня нинішнього року, держава буде виплачувати 41 320 грн. Змінена система підтримки сімей, які виховують дітей. До прийняття останніх змін, даній категорії населення виплачувались 30 тис. гривень за першу дитину, 60 тис. гривень — за другу, 120 тис. гривень — за третю та кожную наступну. Нині такої можливості немає, за кожную новонароджену дитину державою буде надана грошова допомога у розмірі 41 тис. гривень, виплата якої здійснюватиметься протягом трьох років.

На всі соціальні допомоги у квітні 2014 року держава виплатила понад 3 млрд. гривень. Треба відмітити, що законодавством України передбачено дуже багато видів допомог і всі вони залишаються без змін.

У той же час, поліпшення соціального захисту громадян — одна з важливих завдань держави, закріплених Конституцією України.

ЛАГУТІНА І. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри трудового права і права соціального забезпечення,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПРАЦІ ДИСТАНЦІЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасні світові тенденції трансформації зайнятості та поява її дистанційних форм вимагають теоретичного обґрунтування. Науковим співтовариством різних країн використовуються різні терміни, які за своєю суттю є синонімами, але за змістом можуть відображати